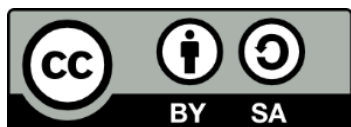

ΣΕΡΒΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ IV

Ενότητα 10: Η χρήση της Γενικής στην σύνταξη των προτάσεων 4ο Μέρος

Μπορόβας Γεώργιος

Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σκοποί ενότητας

- Η χρήση της Γενικής στη Σύνταξη προτάσεων στη Σερβική Γλώσσα

Περιεχόμενα ενότητας

- Μορφές χρήσης της Γενικής στη σύνταξη των προτάσεων

Η Γενική – Genitiv (1/10)

- Γενική των περιπτώσεων $V + \text{Det}_{\text{proprat Okol}} [\text{N}_{\text{Gen}}]$
 - $V + \text{BEZ } \text{N}_{\text{DevGen}}$ π.χ. Otišao je BEZ pozdrava. [Otišao je I/A PRI TOM se NIJE pozdravio /A DA se NIJE pozdravio] ή Potpisao je BEZ ovlašćenja. [Potpisao je A PRI TOM NIJE imao ovlašćenje.]
 - $V + \text{IZ } \text{N}_{\text{DevGen}}$ π.χ. Uradio je to IZ neznanja. [Uradio je to, A razlogje njegovo nepoznavanje stvari.]

Η Γενική - Genitiv (2/10)

- Προσδιοριστική Γενική **N / Adj / V + DetQuant [N_{Gen}]**
 - **N + OD Quant N_{Gen}** π.χ. To je ZGRADA OD 50 spratova, pravi oblakoder. [To je veoma visoka zgrada.] ή Kada ćeš stići to da pročitaš? To je KNJIGA OD 1000 strana. [To je veoma debela knjiga.] ή To je TURISTIČKO NASELJE OD stotinak hotela i drugih turističkih objekata. [To je veliko turističko naselje.]
 - **Adj + DO (ODet) N_{Gen}** π.χ. Obazriv DO krajnjih granica. ή Hrabar DO nesmotrenosti. ή Brižljiv DO pedantnosti.
 - **V + DO / IZ N_{Gen}** π.χ. Rasekao se DO krvi. ή Upao je u blato DO kolena. ή Zagazio je u vodu DO članaka. ή Sve je promenjeno IZ temelja. ή Trudi se IZ petinih žila.
 - **V + S N_{Gen}** π.χ. Hajde popij bar jednu S nogu pa onda idi! ή Doručkuje onako S nogu i odmah žuri na posao

Η Γενική – Genitiv (3/10)

- Οργανική γενική (γενική του μέσου) **Ag + V + Det_{instr} [N_{Gen}]**
 - **Ag + V + POMOĆU / UZ POMOĆ N_{Gen}** π.χ. Vadili su čamce iz vode POMOĆU/ UZ POMOĆ dizalice. ή Pouzdana dijagnoza ove bolesti danas se postavlja POMOĆU / UZ POMOĆ savremenih medicinskih aparata. ή UZ POMOĆ prijatelja dobila je vizu i otputovala u inostranstvo.
 - **Ag + V + PUTEM N_{Gen}** π.χ. O rezultatu konkursa kandidati se obavestavaju pismeno PUTEM pošte. ή O tom pitanju se odlučuje PUTEM referenduma.
 - **Ag + V + PREKO N_{Gen}** π.χ. Razgovarali su PREKO telefona. ή Hitnu poruku poslao je PREKO radio-amatera. ή Dobila je posao PREKO veze.
 - **Ag + V + POSREDSTVOM N_{Gen}** π.χ. Prodali su stan POSREDSTVOM agencije za nekretnine. ή Dao je sudu izjavu POSREDSTVOM advokata

Η Γενική – Genitiv (4/10)

- Κοινωνική Γενική
 - Εταιρική Γενική **Ag + V_{soc} + Detsoc[ProN_{Gen} / N_{Gen} I N_{Gen}]**
 - **Ag_{Mn} + V_{soc Mn} + IZMEĐU ProN_{Gen} (sebe)** π.χ. Često su se svadali IZMEĐU sebe. ή Prisutni su razgovarali IZMEĐU sebe i time ga stalno ometali.
 - **V_{semiCop} + N_{Dev} [V_{soc}] + IZMEĐU N_{Gen} I N_{Gen}** π.χ. Izbilaje svađa IZMEĐU Nade I Jovana. [Posvađali su se Nada i Jovan] ή Pala je opklada IZMEĐU Marka i Jovana. [Opkladili su se Marko u Jovan]
 - Γενική Κοινωνική (συνύπαρξης) **Ag + V_{NeSoc} + Detsoc [N_{Gen}]**
 - **Ag + V_{Nesoc} + U DRUŠTVU N_{Gen}** π.χ. Sedeo je za stolom U DRUŠTVU direktora kompanije. ή Viđen je U DRUŠTVU nepoznate žene.
 - **Ag + V_{Nesoc} + U PORED N_{Gen}** π.χ. Ponekad zažalim što Donald nije PORED mene

Η Γενική – Genitiv (5/10)

- Γενική της Αιτίας **V + Det_{caus}**
 - **V + OD N_{Gen}** π.χ. OD straha nije mogla da ga pogleda. ή Razbolela se OD žalosti za majkom. ή Udarila mu je krv u glavu OD pomisli na krivicu. ή Ugojio se OD dobre hrane i lagodnog života. ή Bio je sav crn OD dima. ή Nije mogao da prođe OD mnoštva sveta.
 - **V + IZ N_{Gen}** π.χ. Radi to IZ navike. ή Nije to učinio IZ mržnje nego IZ ljubavi. ή IZ straha da će je povrediti, nije joj ništa govorio. ή Učinio je to IZ poštovanja prema njegovom ocu.
 - **V + ZBOG / USLED N_{Gen}** π.χ. Pokajao se ZBOG takvog postupka. ή Zadržan je u bolnici ZBOG upale pluća. ή Odluka o isključenju je doneta ZBOG povrede radne dužnosti. ή Rad je obustavljen USLED nedostatka finansijskih sredstava.
 - **V + OKO N_{Gen}** π.χ. Svađali su se OKO para. ή Prepirali su se OKO podele uloga. ή Dečaci su se potukli OKO lopte.
 - **V + BEZ N_{Gen}** π.χ. BEZ iskrene ženine pomoći išlo je to veoma sporo. (M. Selimović) [ZATO ŠTO nije imao iskrenu ženinu pomoć, išlo je to veoma sporo.]
 - BEZ ujako vezaštite ... nije mu bio lak život u manastiru. (I. Andrić) [ZATOŠTO pijenja
 - **V + POVODOM N_{Gen}** π.χ. POVODOM godišnjice osnivanja održana je proslava. ή Pozvali su prijatelje na večeru POVODOM godišnjice braka.

Η Γενική – Genitiv (6/10)

- Γενική των Κριτηρίων **V + Detosnov/Kriterij [N_{Gen}]**
 - **V + IZ N_{Gen}** π.χ. IZ analize možemo zaključiti sledeće. [NA OSNOVU TOGA ŠTA analiza pokazuje možemo zaključiti sledeće.]
 - **V + NA OSNOVU N_{Gen}** π.χ. NA OSNOVU analize možemo zaključiti sledeće ... [NA OSNOVU TOGA ŠTA analiza pokazuje možemo zaključiti sledeće ...] ή NA OSNOVU zahteva stranke banka može preneti sredstva ... [NA OSNOVU TOGA ŠTO stranka zahteva banka može preneti sredstva ...] ή NA OSNOVU pismenog ovlašćenja advokat može istupati u ime svog klijenta. [NA OSNOVU TOGA ŠTO ima pismeno ovlašćenje advokat može istupati ...]

Η Γενική – Genitiv (7/10)

- Γενική των προϋποθέσεων **V + Det_{condic} [N_{Gen}]**
 - **V + U SLUČAJU N_{Gen}** π.χ. Obavestite nas U SLUČAJU nedolaska. [Obavestite nas AKO ne dolazite.] ή U SLUČAJU neizvršenja obaveze posledice snosi odgovorno lice. [AKO se ne izvrši obaveza, posledice snosi odgovorno lice.]
 - **V + BEZ N_{Gen}** π.χ. BEZ novca nema lagodnog života. [AKO NEMA novca, nema la-godnog života.] ή Ništa se ne može uraditi BEZ vere i nade. [Ništa se ne može uraditi AKO NEMA vere i nade.]
 - **V + KOD N_{Gen}** π.χ. To bi možda uspelo KOD nekog drugog. [To bi možda uspelo AKO bi neko drugi bio na mom mestu / da je neko drugi na mom mestu.]

Η Γενική – Genitiv (8/10)

- Γενική Συγκριτική **N + Cop + AdjKomp + Gen** ή **N + Cop + Adj + Komp[NGen]** ή **N + V + Komp[NGen]**
 - **N + Cop + AdjKomp + OD NGen** π.χ. Nova kućaje VEĆA OD stare. [Nova kuća je VEĆA NEGO ŠTO je stara.] ή Uvek je bio BOLJI OD mene. [Uvek je bio BOLJI NEGO ŠTO sam ja.]
 - **N + Cop + Adj + POPUT NGen / N + V + POPUT NGen** π.χ. Bio je POPUT oca, visok, tanak, bledunjav. [Bio je KAO ŠTO mu je bio otac, ...] ή Vec je iz njega provalio POPUT nabujale reke. [Vec je iz njega provalio KAO ŠTO to čini nabujala reka.]
 - **N + V + KAO NGen** π.χ. Nakon objavljivanja tog teksta označili su ga KAO politički nepodobnog i više ga nisu pozivali na saradnju. ή Posle tog nemilog događaja obeležili su ra KAO lopova i niko više s njim nije hteo da radi.
 - **N + V + SPRAM NGen** π.χ. To je puno para, ali štaje to SPRAM njihovog bogatstva

Η Γενική – Genitiv (9/10)

- Η Γενική είναι μία πτώση με πολλαπλές χρήσεις
- Συνδυάζεται με περισσότερες προθέσεις από όλες τις άλλες πτώσεις
- Όταν δεν συνδυάζεται με προθέσεις μπορεί να έχει τις ακόλουθες λειτουργίες:
 - **Κτητική** (Δείχνει ότι κάτι ανήκει σε κάποιον)
 - **Μερισματική** (Δηλώνει το μέρος ενός συνόλου)
 - Ποσοτικά Επιρρήματα
 - Με Αριθμούς
 - **Αφαιρετική** (Δηλώνει την προέλευση, συνήθως κάποιου συναισθήματος και στην περίπτωση αυτή συνδυάζεται με ρήματα τα οποία εκφράζουν ψυχολογική κατάσταση και είναι αυτοπαθή)
 - **Χρονική** (Δηλώνει το χρόνο)
 - **Ποιοτική** (Δηλώνει κάποιο χαρακτηριστικό, στην περίπτωση αυτή παρουσιάζει την ίδια χρήση με την Οργανική)

Η Γενική – Genitiv (10/10)

- Όταν συνδυάζεται με προθέσεις τότε εκφράζει τα ακόλουθα:
 - **Τόπο** (Od, Do, Iz, Sa, Ispred, Iza, Između, Iznad, Ispod, Oko, Pored, Kraj, Kod, Blizu, Nadomak, Daleko od, Preko, Usred, Nasred, Duž, Van, Izvan)
 - **Χρόνο** (Od, Do, Između, Oko, Preko, Usred, Nasred, Pre, Posle, Nakon, Tokom)
 - **Τρόπο** (Preko, Poput, Pomoću, Bez)
 - **Αιτία** (Zbog)
 - **Εξαίρεση** (Bez, Osim, Sem)
 - **Σκοπό** (Radi)
 - **Αντικατάσταση** (Mesto, Umesto)

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

